

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ КРУПНОГО МІСТА

Холодова О.О., к.т.н., доцент, Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Левченко О.С., асистент, Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Транспортна система (ТС) крупного міста є сполучною ланкою всіх напрямків і видів діяльності фірм, підприємств і організацій, що існують на його території. Однак, проблеми функціонування ТС міст, пов'язані зі зниженням якості транспортного обслуговування організацій і населення, набувають все гострішого характеру. Вирішити дані проблеми представляється можливим шляхом підвищення ефективності функціонування ТС міста. Для цього необхідне вдосконалення транспортного планування і розвиток вулично-дорожньої мережі (ВДМ); реалізація комплексу заходів з удосконалення організації дорожнього руху; оптимізація маршрутної пасажирської мережі і підвищення надійності її функціонування; створення ефективної системи управління транспортно-дорожнім комплексом з єдиним координаційним центром; консолідація зусиль міської влади, провідних вчених, представників виробництва, громадських організацій міста та всіх зацікавлених сторін. При цьому необхідно спиратись на досвід інших країн, як приклад, відведення транзитного транспорту від центру міста або скорочення присутності автомобілів в центрах міст. В основу розробки і реалізації даної мети повинні бути закладені такі основні науково-практичні принципи: системний підхід; комплексний підхід; техніко-економічне обґрунтування і оцінка ефективності проектних рішень; програмно-цільове планування.

Причинно-наслідковий аналіз дозволив виділити основне коло причин, в результаті яких суттєво знижуються швидкості транспортних потоків, з'являються затори на дорогах, зростають втрати часу на пересування, збільшується рівень забруднення навколишнього середовища. До них відносяться: істотне відставання розвитку ВДМ від темпів зростання автомобілізації, відсутність систем паркування та функціонування АСУ ДР, низький рівень дисципліни і культури поведінки всіх учасників дорожнього руху та відсутність профілактичної роботи з ними. Останнє тягне за собою дорожньо-транспортні пригоди, кількість яких, як свідчить статистика, продовжує зростати. В якості пріоритетних напрямків вирішення проблем необхідно виділяти розвантаження ВДМ центральної частини міста шляхом створення систем паркування; систем умовно-кільцевих зв'язків і розв'язок на ВДМ для відводу транзитного транспорту; АСУ ДР; введення координованого управління на магістралях міста, вдосконалення технічних засобів і програмного забезпечення для моніторингу характеристик транспортних потоків, розвиток велосипедної інфраструктури.

Щодо проблем організації роботи міського пасажирського транспорту (МПТ), де відзначають недостатній рівень виконання функцій замовника з боку виконавчих органів місцевої влади; відсутність як науково-методичного забезпечення процесу прийняття рішень при управлінні перевезеннями, так і технічних засобів для контролю і координації всіх видів МПТ; відсутність центральної автоматизованої системи збору і обробки інформації про потреби у перевезеннях, а новостворювані маршрути в межах міста відкриваються без належного техніко-економічного обґрунтування. Усі перелічені фактори зумовили збільшення витрат часу пасажирів на пересування; зниження рівня якості транспортного обслуговування; зростання соціальної та економічної напруженості. Головними напрямками розвитку маршрутної мережі, як показує практика, є пріоритетний розвиток спеціалізованих видів МПТ; використання сучасних методів програмного забезпечення та математичного моделювання системи маршрутів; моніторинг процесу транспортного обслуговування пасажирів і потреб населення в пересуваннях; інтеграція технічних засобів всіх учасників транспортного процесу в єдиний регіональний ситуаційний центр; перехід на єдину платіжну систему, створення безпечних та комфортних умов для пересування людей з інвалідністю.

Таким чином, підвищення ефективності функціонування ТС будь-якого крупного міста ґрунтується лише на комплексному підході до вирішення всіх поставлених завдань.